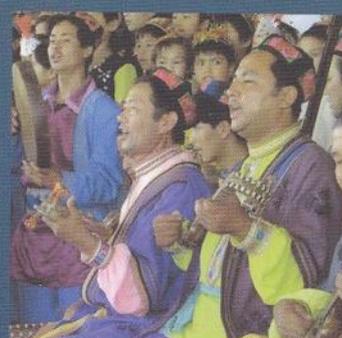
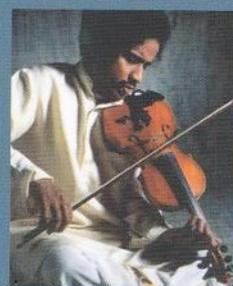
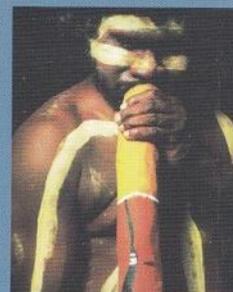


موسیقی پنج قاره

چشم اندازی از موسیقی پنج قاره‌ی جهان
آسیا، اروپا، آفریقا، اقیانوسیه و آمریکا

گردآوری و تألیف
ساسان فاطمی



فهرست

۹	مقدمه
۱۳	۱. حوزه‌ی موسیقی ایرانی - عربی - ترکی
۱۳	کلیات
۱۸	موسیقی‌های کلاسیک
۱۸	موسیقی حوزه‌ی عربی
۱۸	موسیقی مغرب عربی
۲۳	موسیقی مشرق عربی
۲۴	الف) موسیقی حوزه‌ی مدیترانه
۲۷	ب) موسیقی منطقه‌ی بین‌النهرین
۲۹	موسیقی حوزه‌ی ایرانی - ترکی
۲۹	موسیقی عثمانی
۳۲	موسیقی ایرانی - آذربایجانی
۳۵	موسیقی تاجیکی - ازبکی
۳۷	موسیقی اویغوری
۳۸	موسیقی‌های مردمی
۴۱	۲. آسیا
۴۱	کلیات
۴۲	حوزه‌ی موسیقی هندی
۴۲	موسیقی کلاسیک هندی
۴۶	بؤل‌های بنگال

۴۸	حوزه‌ی موسیقی چین و شرق آسیا
۴۸	موسیقی چین
۵۲	موسیقی کره
۵۴	موسیقی ژاپن
۵۷	حوزه‌ی آسیای جنوب شرقی
۵۸	موسیقی اندونزی
۶۱	آسیای شمالی (مغولستان، ترکستان و دشت سیبری)
۶۱	مغولستان و دشت سیبری
۶۴	ترکستان
۶۷	۳. اقیانوسیه و آمریکاها
۶۷	کلیات
۶۸	اقیانوسیه
۶۹	استرالیا
۷۱	نوول کیلڈنی
۷۳	جزایر سلیمان
۸۰	آمریکاها
۸۱	آمریکای شمالی
۸۲	سرخپوست‌های ناواهو
۸۵	آمریکای لاتین
۸۶	بُزروه‌های برزیل
۸۷	وایامپی‌های گویان
۹۱	سرخپوست‌های آند
۹۷	۴. آفریقا
۹۷	کلیات
۹۸	سازها

۱۰۱	رنگ صوتی
۱۰۳	گام، ملّدی، ریتم و برخی فنون اجرایی
۱۰۶	دان‌های ساحل عاج
۱۱۰	تِداهای چاد
۱۱۴	جمهوری آفریقای مرکزی (پاناها، زانده‌ها، باندا گُجامیها، گُجایها)
۱۱۸	کومور و ماداگاسکار
۱۲۳	۵. اروپا
۱۲۳	کلیات
۱۲۴	موسیقی کلاسیک اروپای غربی
۱۲۶	قرون وسطی و رنسانس
۱۲۸	دوره‌ی باروک
۱۲۹	دوره‌ی کلاسیک
۱۳۰	دوره‌ی رمانتیک
۱۳۱	قرن بیستم
۱۳۲	موسیقی‌های مردمی
۱۳۳	رمانس خوانی در پرتغال
۱۳۶	بُدل خوانی سوئسی
۱۳۹	جشن‌های رومانی
۱۴۲	چندصدایی آوازی در اروپای شرقی
۱۴۷	محتوای لوح‌های فشرده
۱۶۴	مراجع

حوزه‌ی موسیقی ایرانی - عربی - ترکی

کلیات

حوزه‌ی موسیقی ایرانی - عربی - ترکی یکی از مهم‌ترین حوزه‌های موسیقایی دنیاست که، از یک سو، نماینده‌ی فرهنگ موسیقایی سه قوم بزرگ است و، از سوی دیگر، سه قاره‌ی آسیا، آفریقا و اروپا را پوشش می‌دهد. این حوزه بر اساس موسیقی کلاسیک کشورهای تشکیل‌دهنده‌اش تعیین می‌شود و نه بر اساس موسیقی‌های مردمی این کشورها که از تنوع چشمگیری برخوردار است و حوزه‌ی یکپارچه‌ای به وجود نمی‌آورد. کشورها و مناطق تشکیل‌دهنده‌ی این حوزه‌ی موسیقایی، از غرب به شرق، عبارتند از: مراکش، الجزایر، تونس، لیبی، مصر، فلسطین، لبنان، سوریه، عراق، ترکیه، ایران، آذربایجان، ازبکستان، تاجیکستان و ایالت سین‌کیانگ چین (اویغورها). بنابراین، این حوزه از مراکش تا چین گسترده است و آفریقای شمالی، بخش کوچکی از اروپای شرقی (استانبول) و آسیای غربی (خاور میانه و خاور نزدیک) و آسیای میانه (ماوراءالنهر) را در بر می‌گیرد. این کشورها از دیرباز، یعنی از صدر اسلام، در فرآیند شکل‌گیری یک سنت موسیقایی بزرگ سهم بوده‌اند و مفاهیم و دریافت‌های مشترکی موسیقی آنها را به هم پیوند می‌دهد. به نظر می‌رسد ایرانی‌ها در شکل‌دادن به نظام مُدال (نظام مُدها، که شامل مقام‌های مختلف است) و اعراب در شکل‌دادن به نظام ریتمیک این حوزه (دورهای ایقاعی یا دورهای ریتمیک) بیشترین سهم را ایفا کرده باشند. سهم ترک‌ها به‌ویژه از تأسیس حکومت عثمانی که منجر به تحولاتی در نظام‌های فوق‌الذکر و دیگر مؤلفه‌های موسیقی این حوزه شد چشمگیر است. از غرب تا شرق این حوزه موسیقیدانان و موسیقی‌شناسان بزرگی در طی تاریخ موسیقی ایرانی - عربی - ترکی به مباحث نظری این موسیقی پرداخته و در کتب و رسالات مختلف تئوری این موسیقی را مدون کرده‌اند؛ شخصیت‌های بزرگی مثل اسحاق

موصلی، فارابی، ابن سینا، صفی‌الدین ارموی، عبدالقادر مراغی و کانتیمیراوغلو. موسیقیدانان بزرگی نیز از صدر اسلام به بعد نام خود را در تاریخ این حوزه به‌عنوان چهره‌های بزرگ مبدع و خلاق و تأثیرگذار در تحول موسیقی ایرانی-عربی-ترکی به جا گذاشته‌اند که از آن میان، غیر از اسحاق موصلی و صفی‌الدین ارموی و عبدالقادر که ذکرشان رفت، می‌توان به ابن مسیح، نشیط فارسی، زریاب، ابراهیم موصلی، حافظ پُست و مصطفی عطری اشاره کرد.

به نظر می‌رسد که موسیقی این حوزه تا قرن دهم هجری قمری تقریباً حداقل از نظر تنوریک، در همه‌ی ممالک فوق‌الذکر یک‌دست بوده و موسیقی هر ناحیه روایت خاصی از یک بدنه‌ی موسیقایی با تنوری واحد به شمار می‌رفته است. بعد از این تاریخ، با شیعه‌شدن ایران و گسترش امپراتوری عثمانی، شکافی بین سنت‌ها به وجود می‌آید. ایران شیعه، از یک طرف، به علت منزوی شدن در جهان اسلام راه خود را می‌رود و، از طرف دیگر، به علت شکافی که میان جهان سنی مذهب به وجود می‌آورد و آسیای میانه را از بقیه‌ی این جهان که تحت حکومت عثمانی‌ها بود جدا می‌کند، میان سنت‌های موسیقایی این دو قسمت نیز شکاف به وجود می‌آورد. بعضی سخت‌گیری‌های مذهبی در آسیای میانه توسط حکام متعصب سنی و نیز بی‌توجهی شاهان صفوی به موسیقی جدی در دنیای شیعی مذهب موجب افول موسیقی در این دو منطقه را فراهم می‌آورند. از آن سو، عثمانی‌ها، که همواره به سرزمین‌های فتح‌شده‌ی خود بی‌توجهی و همه‌ی امکانات را در استانبول متمرکز می‌کردند، موجب افول موسیقی در کشورهای عربی می‌شوند و، برعکس، این هنر را در استانبول اعتلا می‌بخشند. به این ترتیب، از قرن دهم هجری قمری / شانزدهم میلادی تقریباً همه‌ی مناطق و سرزمین‌های حوزه‌ی ایرانی-عربی-ترکی سرایشی انحطاط را تجربه می‌کنند، به‌جز استانبول که تا مدت‌ها درباری موسیقی‌پرور به حساب می‌آید.

از اواخر قرن دوازدهم هجری قمری / هجدهم میلادی، رفته‌رفته، در همه‌ی این کشورها و سرزمین‌هایی که در عرصه‌ی موسیقی به رکود رسیده بودند حرکت‌هایی در جهت احیای فرهنگ موسیقایی شکوفای گذشته به وجود می‌آید که البته منجر به شکل‌گیری نظام‌های موسیقایی جدید محلی (ایرانی، مصری، تاجیکی-ازبکی،

عراقی و غیره) می‌شود. این نظام‌های موسیقایی جدید که تا امروز دوام آورده‌اند، اغلب هنوز مفاهیم و دریافت‌های موسیقایی قدیم را حفظ کرده‌اند و از این نظر همچنان کمابیش با یکدیگر وجه اشتراک دارند؛ به طوری که هنوز می‌توان از یک حوزه‌ی موسیقی ایرانی-عربی-ترکی سخن گفت.

باید توجه داشت که این حوزه، چه در گذشته و چه امروز، با نظام‌های جدید محلی‌اش، همه‌ی کشورهای عربی، ترکی یا ایرانی را در بر نمی‌گرفته است و نمی‌گیرد. از میان سرزمین‌های عربی، همه‌ی کشورهای شبه‌جزیره‌ی عربستان - یعنی عربستان سعودی، یمن، امارات متحده‌ی عربی، قطر، عمان، کویت - و نیز اردن و بحرین از این حوزه خارج‌اند، چراکه این کشورها فاقد فضای موسیقایی دوقطبی‌ی، به عبارت دیگر، اساساً فاقد موسیقی کلاسیک‌اند؛ حال آنکه، چنانکه گفته شد، حوزه‌ی ایرانی-عربی-ترکی بر اساس موسیقی‌های کلاسیک کشورهای تشکیل‌دهنده‌اش تعیین می‌شود. به همین دلیل، برخی کشورهای ترک‌زبان آسیای میانه نیز، مثل ترکمنستان، قزاقستان و قرقیزستان، از این حوزه خارج‌اند. در جهان ایرانی، اگر هرات افغانستان تا همین چند دهه‌ی پیش از نظر موسیقایی وابسته به نظام دستگاهی موسیقی ایرانی بود، اکنون سال‌هاست که، تحت تأثیر کابل، از این خویشاوندی صرف‌نظر کرده است. خود کابل نیز از قرن نوزدهم میلادی به موسیقی کلاسیک هندی گرایش پیدا می‌کند و تا امروز به همین حوزه تعلق دارد. در مقایسه با حوزه‌ی عربی، حوزه‌ی ایرانی-ترکی فاقد یکدستی است. به طور مثال، موسیقی ایران و ترکیه‌ی وارث سنت عثمانی، به ترتیب، از موسیقی تاجیکستان و ازبکستان - یکی فارسی‌زبان و دیگری ترک‌زبان - فاصله‌ی نسبتاً زیادی دارند و خود دو گروه قومی تاجیک و ازبک - یکی متعلق به جهان ایرانی و دیگری به جهان ترکی - از موسیقی واحدی برخوردارند. از سوی دیگر، موسیقی ایران و آذربایجان ترک‌زبان امروز از یک تنه‌ی واحد رسته است و خویشاوندی بسیار نزدیکی با هم دارند.

برعکس، در حوزه‌ی موسیقی عربی چنین اختلاط‌هایی با گروه‌های قومی دیگر، یعنی ایرانی و ترکی، دیده نمی‌شود یا حداقل کمتر دیده می‌شود. به عبارت دیگر، موسیقی عربی و کشورهای عرب‌زبان رابطه‌ی یک‌به‌یک و مستقیمی با هم‌دیگر

مراجع مکتوب

- علیزاده، حسین و دیگران (۱۳۸۸). مبانی نظری موسیقی ایرانی، تهران: ماهور.
- فصلنامه‌ی موسیقی ماهور (بهار ۱۳۸۸)، شماره‌ی ۴۳، مقالات «راگای هندوستانی» از جرج روکرت و ریچارد ویدس، «تالای هندوستانی» از جیمز ر. کپین، «راگای کارناتاک» از گایاتهری راجاپور کاسیام و «تالای کارناتاک» از دیوید پل نلسن، ترجمه‌های ناتالی چوبینه.
- تطاط، محمود (۲۰۰۶)، آله العود: بین دقة العلم و أسرار الفن، مسقط: وزارت الاعلام - سلطنة عمان، مرکز عمان للموسیقی التقليديه.
- مددی، عبدالوهاب (۱۳۷۵)، سرگذشت موسیقی معاصر افغانستان، تهران: حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی.
- Abou Mrad, Nidaa (2005), « Formes vocales et instrumentales de la tradition musicale savante issue de la Renaissance de l'Orient arabe », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No. 17.
- Arnold, Denis (sous la direction) (1988), *Dictionnaire encyclopédique de la musique*, Paris: Robert Laffont.
- Aubert, Laurent (1998), "L'art du maqâm: Entretien avec Munir Bashir", *Cahiers de musiques traditionnelles*, No. 11.
- Baily, John (1988), *Music of Afghanistan: Professional Musicians in the City of Herat*, Cambridge: Cambridge University of Press.
- Bougherara, Hadri (2002), *Voyage sentimental en musique arabo-andalouse*, Paris: Méditerranée.
- Bours, Etienne (2002), *Dictionnaire thématique des musiques du monde*, Paris: Fayard.
- Brandily, Monique (1989), « Ethnomusicologie, musiques et civilisation », *Clarté-Encyclopédie du Présent - l'Homme et les sciences de la vie*, n° 9, fasc. 4895-4898.
- (1990), « Tambours et pouvoirs au Tibesti (Tchad) », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No.3.
- Caufriez, Anne (1997), *Le chant du pain, Tras-os-Montes*, Paris: Centre Culturel Calouste Gulbenkian.
- Chailley, J. (n.d.), *Cours d'histoire de la musique*, Paris: Alphonse Leduc.
- Chamanli, Mustafa (2001), *Mugam Dünyasinin Xani*, Baku: Ganjlik.
- During, Jean (1990), « L'autre oreille: Le pouvoir mystique de la musique au Moyen-Orient », *Cahiers de musique traditionnelles*, No. 3.
- Erguner, Ahmed Kudsi (1990), "Alla Turca - Alla Franca: Les enjeux de la musique turque", *Cahiers de musique traditionnelles*, No. 3.
- Feldman, W. (1996), *Music of Ottoman Court: Makam, Composition and the Early Ottoman Instrumental Repertoire*, Berlin: VWB, Verl. für Wiss. Und Bildung.
- Gillespie, John (1968), *The Musical Experience*, California: Wadsworth Publishing Company.
- Guettat, Mahmoud (1980), *La musique classique du Maghreb*, Paris: Sindbad.
- Jargy, Simon (1971), *La musique arabe*, Paris: Presse Universitaires de France, Collection «Que sais-je?».
- Kojaman, Y. (2001), *The Maqam Music Tradition of Iraq*, Published by: Y. Kojaman.
- Loopuyt, Marc (1998), « L'eau et le feu: Discours croisés de deux maîtres de musique », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No. 11.
- Lortat-Jacob, B. (1994), *Musique en fête*, Nanterre: Société d'Ethnologie.
- (1998), «Le chant et ses raisons. Pratiques passionnelles à Castelsardo (Sardaigne)»,

مراجع ۱۶۵

- Cahiers de musiques traditionnelles*, N° 11.
- (2003), « Musique et muséographie: Les murs ont des oreilles », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No. 16.
- Martinez, Rosalia (2001)**, « Autour du geste musical andin », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No.14.
- Rault, Lucie (2000)**, *Instruments de musique du monde*, Paris: Editions de La Martinière.
- Reinhard, Ursula. (2002)**, « Turkey: An Overview », *The Garland Encyclopedia of World Music*, Volume 6: The Middle East, edited by Virginia Danielson, Scott Marcus, and Dwight Reynolds, New York and London: Routledge.
- Reinhard, Ursula et Kurt (1997)**, *Musique de Turquie*, Paris: Buchet/Chastel.
- Rouanet, Jules (1922)**, « La musique arabe dans le Maghreb », *Encyclopédie de la musique et dictionnaire du conservatoire*, Fondateur: Albert Lavignac, directeur: Lionel de la Laurencie, Paris: Librairie Delagrave.
- Sadie, Stanley (Editor) (2001)**, *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, Oxford: Oxford University Press.
- Shiloah, Amnon (1991)**, « La voix et les techniques vocales chez les arabes », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No. 4.
- Trebinjac, Sabine (2000)**, *Le pouvoir en chantant, Tome I: L'art de fabriquer une musique chinoise*, Nanterre: Société d'Ethnologie.
- Zanetti, Vincent (1990)**, « Le griot et le pouvoir: Une relation ambiguë », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No.3.
- Zemp, Hugo and Trân Qunag Hai (1991)**, « Recherches expérimentales sur le chant diphonique », *Cahiers de musiques traditionnelles*, No. 4.

مراجع مکتوب - صوتی

(مراجع مکتوبی که حاوی حامل صوتی به عنوان ضمیمه‌اند)

- Arom, Simha et Christine Meyer (sous la direction) (1993)**, *Les polyphonies populaires russes*, Paris: Edition Créaphis.
- Beaudet, Jean-Michel (1997)**, *Souffles d'Amazonie: Les orchestres tule des Wayäpi*, Nanterre: Société d'Ethnologie.
- Bouët, Jacques, Bernard Lortat-Jacob, Speranta Radulescu (2002)**, *A tue-tête: Chant et violon au Pays de l'Oach, Roumanie*, Nanterre: Société d'Ethnologie.
- Caufriez, Anne (1997)**, *Romances du Tras-os-Montes*, Paris: Centre Culturel Calouste Gulbenkian.
- Cler, Jérôme (2000)**, *Musiques de Turquie*, Paris: Cité de la Musique/Actes Sud.
- During, Jean (1998)**, *Musique d'Asie Centrale: L'esprit d'une tradition*, Paris: Cité de la musique/ Actes Sud.
- Hallez, Xavier, Saira et Abdulkhamit Raïymbergenov (2002)**, *Les chants des steppes*, Paris: Edition du Lateur.
- Homme (L'), Revue française d'anthropologie (Juillet-Décembre 2004)*, No. 171-172, *Musique et*

Anthropologie.

- Lagrange, Frédéric (1996)**, *Musiques d'Egypte*, Paris: Cité de la musique/Actes Sud.
- Levin, Theodore (1996)**, *The Hundred Thousand Fools of God: Musical Travels in Central Asia (and Queens New York)*, Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press.
- Miller, Terry E. and Andrew Shahriari (2006)**, *World Music: A Global Journey*, New York: Routledge.
- Naroditskaya, Inna. (2002)**, *Song from the Land of Fire*, New York & London: Routledge.
- Olsen, Dale A. and Daniel E. Sheehy (2000)**, *The Garland Handbook of Latin American Music*, New York: Garland Publishing.
- Poché, Christian (1995)**, *La musique arabo-andalouse*, Paris: Cité de la Musique/Actes Sud.
- Rault, Lucie (2000)**, *Musiques de la tradition chinoise*, Paris: Cité de la Musique/Actes Sud.
- Rovsing Olsen, Miriam (1997)**, *Chants et danses de l'Atlas (Maroc)*, Paris: Cité de la Musique/Actes Sud.
- Stone, Ruth M. (Editor) (2000)**, *The Garland Handbook of African Music*, New York: Garland Publishing.
- Tenzen, Michael (Editor) (2006)**, *Analytical Studies in World Music*, Oxford: Oxford University Press.
- Titon, Jeff Todd (General Editor) (2005)**, *Worlds of Music: An Introduction to the Music of the World's Peoples*, Belmont: Schirmer, Thomson Learning.

مراجع صوتی

- ژان دورینگ (۱۳۸۸)، دوتار: ایران، آسیای میانه و آناتولی، M.CD-276، تهران: ماهور.
- _____ (۱۳۸۶)، سماع و ذکر قادری کردستان: اسناد خلیفه کریم صفتی، شماره ۱۷ از مجموعه‌ی «موسیقی نواحی ایران»، M.CD-225، تهران: ماهور.
- صد سال تار (۱۳۸۰)، M.CD-73، تهران: ماهور.
- گزیده‌ای از صد سال آواز (۱۳۸۲)، M.CD-153، تهران: ماهور.

- 50 Glorious Classical Years [Indian Music] (n. d.)*, 5 CDs, CDF 150211-15, Madras: RPG/Saregama.
- Anthologie «Al-Āla»: Musique Andaluci-Marocaine: Nûbâ Gharîbat Al-Husayn, version intégrale (1989)*, Orchestre al-Brihi de Fès, Direction: Haj Abdelkrim al-Raïs, W 260010, Paris: Inedit, Maison des Culture du Monde et Royaume du Maroc, Ministère de la Culture.
- Aubert, Laurent (1995)**, *Musique à la croisée des cultures: Echos de la Genève*, AIMP XXXIX-XL/VDE 828-829, Paris: AIMP/VDE-GALLO.
- Au cœur des symphonies romantiques (1992)*, Collection: Les génies de la musique, Paris: Edition Atlas.
- Beaudet, Jean-Michel et Lionel Weiri (1990)**, *Chants Kanaks: Cérémonies et berceuses*, LDX 274909, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.
- Bouët, Jacques, Bernard Lortat-Jacob (1983/1990)**, *Roumanie: Polyphonie vocales des Aroumains*, LDX 274803, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.
- _____ (1992), *Roumanie: Musique pour cordes de Transylvanie*, LDX 274937, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.

- Brandily, Monique (1980/1990)**, *Tchad: Musique du Tibesti*, LDX 274722, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.
- Calas, Marie-France et Dominique Villemot (Coordination et réalisation) (1988)**, *La musique arabe savante et populaire: Congrès du Caire 1932*, Paris: Bibliothèque Nationale-Institut du Monde Arabe.
- Cambodge: Musique classique khmère, théâtre d'ombres et chants de mariage, (1995)**, Collection dirigée par Françoise Gründ, W 260002, Paris: Inedit, Maison des Cultures du Monde.
- Canzio, Ricardo (1989)**, *Le monde sonore des Bororo*, D 8201, Paris: Auvidis/Unesco.
- Century 1: Toute la musique ancienne (2005)**, 10 CDs, HMX 2908163-72, Arles: Harmonia Mundi.
- Chine: Musique ancienne de Chang'an (1991)**, Collection dirigée par Françoise Gründ, W 260036, Paris: Inedit, Maison des Cultures du Monde.
- Comores: Musiques traditionnelles de l'île d'Anjouan (1994)**, Collection dirigée par Françoise Gründ, W 260058, Paris: Inedit, Maison des Cultures du Monde.
- Dehoux, Vincent (1992)**, *République Centrafricaine: Musique de xylophones*, LDX 274932, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.
- (1993), *Centrafrique: Musique pour sanza en pays Gbaya*, Collection dirigée par Laurent Aubert, AIMP XXVII, Paris: AIMP/VDE-GALLO.
- Djanali Akberov (Trio Khân Shushinski), Mugam d'Azerbaïdjan (1996)**, Collection dirigée par Françoise Gründ, W 260069, Paris: Inedit, Maison des Cultures du Monde.
- Dournon, Geneviève et Jean Schwarz (1990)**, *Instruments de musique du monde*, LDX 274675, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.
- During, Jean (2003)**, *Asie Centrale: Musique des Ouïgurs*, Collection dirigée par Françoise Gründ, W 260113, Paris: Inedit, Maison des Cultures du Monde.
- Gregorian Chant (1991)**, *Schola Cantorum of Amsterdam Students*, Wim van Gerven, SBK 47670, Sony Classical.
- Girault, Louis (1991)**, *Syrinx de Bolivie*, D 8009-1987, Paris: Auvidis/Unesco.
- Japon: Kinshi Tsuruta – Katsuya Yokoyama (1994)**, C 580059, Paris: Ocora.
- Jurtbirrk, Love Songs from Western Arnhem Land (2005)**, Northern Territory: Batchelor Press.
- Karakaya, Fikret (2000)**, *Bezmârâ*, CD-161, Istanbul: Kalan.
- Koechlin, Bernard (1993)**, *Madagascar: Possession et poésie*, C580046, Paris: Ocora.
- Lalezar – Music of the Sultans, Sufis & Seraglio, Volume IV: Ottoman Suite (2001)**, CD 80702-4304-2, New York: Traditional Crossroads.
- Liban: Matar Muhammad (1939-1995), Hommage à un maître du buzuq, (1996)**, Enregistrement: Théâtre de Beyrouth (1972), Collection dirigée par Françoise Gründ, W 260068, Paris: Inedit, Maison des Cultures du Monde.
- Lortat-Jacob, Bernard et Benjamin Kruta (1988)**, *Albanie: Polyphonies vocales et instrumentales*, LDX 274897, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.
- Luneau, Georges (1990)**, *Bengale: Chants des «fous»*, LDX 274715, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.
- Machaut (de), Guillaume (2001)**, *Mercy ou Mort: Chansons & motets d'amour*, Ferrara Ensemble, Crawford Young, Köln: Arcana.
- Martinez, Rosalia et Bruno Fléty (1992)**, *Bolivie: Musiques calendaires des vallées centrales*, LDX 274938, Paris: CNRS/Musée de l'Homme-Le Chant du Monde.

مجموعه‌ی حاضر می‌کوشد چشم‌اندازی کلی و جامع از موسیقی جهان، تا آن حد که برای چنین موضوع عظیمی در قالب تنگ پنج لوح فشرده امکان دارد، ارائه دهد. بی‌تردید، با همه‌ی تلاش‌هایی که در حوزه‌ی قوم‌موسیقی‌شناسی شده و با همه‌ی پژوهش‌های ارزنده‌ای که درباره‌ی موسیقی‌های ملل مختلف انجام گرفته است، هنوز موسیقی‌های فراوانی در سیاره‌ی ما وجود دارند که ناشناخته مانده‌اند و نه موضوع پژوهش قرار گرفته‌اند و نه ضبط و منتشر شده‌اند. بنابراین، طبیعی است که موسیقی پنج قاره نیز، مثل بسیاری از مجموعه‌های این‌چنینی که به‌ویژه در غرب منتشر می‌شوند، گزینشی برخوردار کرده باشد و، از یک سو، متکی بر ضبط‌های موجود باشد و، از سوی دیگر، برای حفظ فشردگی مطلب، فقط به موارد شاخص و جالب توجه که کمتر در ایران نمونه‌ای از آنها موجود است یا با آنها آشنایی وجود دارد بپردازد.



انجمن موسیقی ایران

مجوز انتشار شماره‌ی ۸۲۷۷-۹۳ از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
و شماره‌ی ثبت ۱۵۵۸۹ از کتابخانه‌ی ملی ایران